

Ajalugu

9. klassi ainekava

Lähiajalugu

Maailm kahe maailmasõja vahel 1918-1939	koostöö
Rahvusvaheline olukord Pariisi rahukonverents Poliitiline kaart pärast Esimest maailmasõda Versailles' süsteem Rahvasteliidu tegevus ja mõju Sõjakollete kujunemine Aasias ja Euroopas	
Maailmamajandus Ülemaailmse majanduskriisi põhjused, olemus ja tagajärjed	Geograafia: Euroopa poliitiline kaart
Demokraatia ja diktatuurid 1920. - 1930. aastail Demokraatia ja diktatuuri põhijooned Demokraatia Ameerika Ühendriikide näitel Autoritarism Itaalia näitel Totalitarism NSV Liidu ja Saksamaa näitel	
Eesti Vabariik Vabadussõda Asutav Kogu: maareform ja põhiseadus Demokraatliku parlamentarismi aastad Vaikiv ajastu Majandus Kultuur ja eluolu Välispoliitika	
Kultuur ja eluolu kahe maailmasõja vahel Uued kultuurinähtused Teadus Tehnika areng: aatomiuringud, auto ja lennuk, raadio, kino ja film Kirjandus ja kunst Uued propagandavahendid Kultuur ja eluolu paikkonnas 20. sajandi algul.	
Õpitulemused Teema "Maailm kahe maailmasõja vahel 1918–1939" läbimise järel õpilane: <ul style="list-style-type: none">• näitab kaardil Esimese maailmasõja järel toimunud muutusi;• iseloomustab ning võrdleb demokraatlikku ja diktatuurset ühiskonda;• kirjeldab ning võrdleb Eesti Vabariigi arengut demokraatliku parlamentarismi aastail ja vaikival ajastul;• iseloomustab kultuuri arengut ja eluolu Eesti Vabariigis ning maailmas, nimetab uusi kultuurinähtusi ja tähtsamaid kultuurisaavutusi;	

<ul style="list-style-type: none"> • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid: <i>demokraatia, diktatuur, autoritarism, totalitarism, fašism, kommunism, natsionaalsotsialism, repressioon, Rahvaste Liit, Versailles' süsteem, vaikiv ajastu, parlamentarism, Tartu rahu;</i> • teab, kes olid Jossif Stalin, Benito Mussolini, Adolf Hitler, Franklin Delano Roosevelt, Konstantin Päts ja Jaan Tõnisson. 	
Teine maailmasõda 1939-1945	
Rahvusvaheline olukord	
Lääneriikide järeleandmised Saksamaale. München. MRP.	
Sõjategevuse üldiseloostus	
Sõja algus ja lõpp Sõdivad pooled, rinded Holokaust ÜRO asutamine	
Eesti Teise maailmasõja ajal	
Baaside ajastu Iseseisvuse kaotamine Juuniküüditamine Sõjategevus Eesti territooriumil Nõukogude ja saksa okupatsioonid Teise maailmasõja mõjud paikkonnas.	
Õpitulemused	
Teema "Teine maailmasõda 1939--1945" läbimise järel õpilane:	
<ul style="list-style-type: none"> • teab, milline oli rahvusvaheline olukord Teise maailmasõja eel; • teab, millal algas ja lõppes Teine maailmasõda, toob esile Teise maailmasõja puhkemise põhjused, sõja tulemused ja tagajärjed; • kirjeldab ajalookaardile tuginedes Teise maailmasõja sõjategevuse kulgu; • selgitab MRP ja baaside lepingu tähtsust Eesti ajaloos; • iseloomustab Eesti Vabariigi iseseisvuse kaotamist; • teab, mis riigid tegutsesid koostöös Saksamaaga ning mis riikidest moodustus Hitleri-vastane koalitsioon; • seletab mõisteid MRP, holokaust, küüditamine, baaside leping, okupatsioon, ÜRO. 	
Maailm pärast Teist maailmasõda 1945-2000	koostöö
Külm sõda	
Külma sõja põhijooned ja avaldumisvormid, kriisid ja sõjad.	
Läänemaailm USA ja Saksamaa Liitvabariigi näitel	
USA ühiskond: sisepoliitika, ühiskondlikud liikumised, välispoliitika Saksamaa Liitvabariigi majanduse areng. Ida- ja Lääne-Saksamaa suhted	Geograafia: vanad kultuuripiirkonnad ja kultuuriobjektid, usundid (?)
Kommunistlikud riigid	
Kommunistliku süsteemi teke NSV Liit: stalinism, sula, stagnatsioon	

<p>Eesti Nõukogude okupatsiooni all</p> <p>Piiride muutumine Repressioonid Kollektiviseerimine Industrialiseerimine Poliitiline juhtimine Kultuur ja eluolu</p>	
<p>Kommunistliku süsteemi lagunemine</p> <p>Perestroika ja glasnost Mihhail Gorbatšov Boris Jeltsin Saksamaa ühinemine</p>	
<p>Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamine</p> <p>Laulev revolutsioon Balti kett Põhiseadusliku korra taastamine</p>	
<p>Maailm 1990. aastail</p> <p>Üldülevaade Euroopa Liidu laienemine NATO laienemine Uued vastasseisud</p>	
<p>Kultuur ja eluolu 20. sajandi teisel poolel</p> <p>Teaduse ja tehnika areng: aatomiuringud, infotehnoloogia Massikultuur Naine ja ühiskondlik elu Muutused mentaliteedis Poliitilised liikumised, kultuur ja eluolu ning ajalooline mälu ja mäluasutused kodukohas.</p>	
<p>Õpitulemused</p> <p>Teema "Maailm pärast Teist maailmasõda 1945–2000" läbimise järel õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab külma sõja põhijooni ning toob esile selle avaldumist ja vorme, näitab kaardil tähtsamaid külma sõja aegseid kriisikoldeid; ● teab ja näitab muutusi maailma poliitilisel kaardil 1990. aastail; ● kirjeldab tööstusriikide arengut USA ja Saksamaa Liitvabariigi näitel; ● kirjeldab kommunistlikku ühiskonda NSV Liidu näitel ning Eesti arengut NSV Liidu koosseisus; ● toob esile kommunistliku süsteemi kokkuvarisemise põhjused ja tagajärjed; ● kirjeldab Eesti iseseisvumise taastamist ja Eesti Vabariigi arengut; ● iseloomustab kultuuri ja eluolu 20. sajandil; ● seletab ja kasutab kontekstis mõisteid: <i>perestroika, glasnost, külm sõda, kriisikolle, kollektiviseerimine, industrialiseerimine, plaanimajandus, massirepressioon, Atlandi Harta, Euroopa Liit, NATO, Balti kett, laulev revolutsioon</i>; 	

- teab, kes olid Mihhail Gorbatšov, Boris Jeltsin, Arnold Rüütel, Lennart Meri, Edgar Savisaar ja Mart Laar, ning iseloomustab nende tegevust.